

P. AARTSZ

DE ARBEIDERSRADEN

1946

DE ARBEIDERSRADEN

P. AARTSZ

DE ARBEIDERSRADEN

- I. DE TAAK
- II. DE STRIJD
- III. DE GEDACHTE
- IV. DE VIJAND
- V. Naschrift DE OORLOG

1946

VOORWOORD.

Dit boek is geschreven in de eerste oorlogsjaren 1941—'42. De schrijver, die vele jaren de arbeidersbeweging oplettend heeft gevolgd en er zelf in deel nam, geeft hier een samenvatting van wat uit deze ervaringen is af te leiden omtrent de tegenwoordige en komende strijd van de arbeidersklasse voor haar bevrijding. Het beeld van de honderd jaren arbeidersbeweging, dat ons hier getekend wordt, is niet een reeks van telkens vergeefse pogingen tot verheffing en bevrijding; en het is evenmin het beeld van een geregelde, vaste opmars van de arbeidersklasse volgens vastgelegd plan en onveranderlijke taktiek. We zien telkens nieuwe vormen van strijd en aktie groeien en deze groei moet nu in hogere vormen verder gaan, zoals door de ontwikkeling van de maatschappij, van het kapitalisme en van de arbeidersklasse zelf worden opgelegd.

Het eerste gedeelte van dit boek laat de taak zien, waar de arbeiders nu voor staan en de strijd, die ze nu hebben te voeren. Het tweede gedeelte behandelt de gedachtenstromingen en karaktertrekken, die in de burgerlijke wereld opgroeiden, dus de geestelijke en politieke omstandigheden, waaronder de arbeiders hun strijd moesten en moeten voeren. Overal worden de uiteenzettingen gedragen door de leer van de diepe, alzijdige samenhang tussen maatschappij en geestelijk leven, tussen produktiewijze en klassenstrijd, tussen de groei van het kapitalisme en de groei van de arbeidersbeweging, die wij aan Marx te danken hebben. Een naschrift uit 1944 behandelt de uitwerkingen van de oorlog in Oost-Azië en Europa zover die toen waren te overzien.

Mogen de ouderen, die de afgelopen strijd der arbeiders hebben meegemaakt, hun strijderservaringen hier tot een samenhangend geheel verbonden zien, zodat de strijd van gisteren kan leiden tot een betere strijd van morgen. En moge de jongere generatie uit deze uiteenzettingen inzicht, kracht en vertrouwen putten voor haar komende, grote taak is de wens van

Uitgeverij De Vlam.

VOORWOORD

Bij het verschijnen van het 2e deel.

Hiermede publiceren we het tweede (slot) stuk van „De arbeidersraden”. Het beschrijft vooral het handelen en denken van de mensen, zoals dat uit de samenleving opgroeit. Het is tot een stuk sociale psychologie geworden, zoals in de literatuur nog niet bestond. Het laat ons zien, hoe de gedachtebouwsels, het willen en de gevoelens uit de levensverhoudingen opgroeien. En niet in de zin, dat de maatschappelijke verhoudingen het doen en laten automatisch voortbrengen, maar hoe de menselijke geest een actieve functie van het leven is. Een machine brengt schoensmeer, suiker of wat anders te voorschijn, maar geen gedachten of gevoelens. Armoede, welvaart, oorlog brengen geen gedachten voort, maar ze zetten de mensen voor problemen. Zo laat dit boek ons zien, hoe de menselijke geest de maatschappelijke gebeurtenissen tot gedachten, gevoelens en tot handelen **verwerkt**. Bijzonder mooi komt dit o.a. tot uiting in het hoofdstuk over „De Vijand”, waar we voor het eerst in de literatuur zulk een fijne ontleding vinden van wat zo dikwijls de Amerikaanse, de Engelse, de Duitse enz. „mentaliteit” wordt genoemd.

Juist omdat de menselijke geest het **verwerken** van de maatschappelijke gebeurtenissen is, is dit boek tot een felle schreeuw naar werkelijke democratie geworden. Een schreeuw, die wel in schrille tegenstelling staat tot het tegenwoordige streven in alle landen, om het hele geestelijke en organisatorische leven „gelijk te schakelen” met de belangen van de kapitalistische staten, wat een der verschijningsvormen van het verval der cultuur is.

Op het eerste gezicht schijnt de titel „De Arbeidersraden” voor dit deel van het boek niet gelukkig gekozen te zijn, omdat in het bijzonder de geestelijke en politieke stromingen, zowel van de bourgeoisie als van de arbeidersklasse, in het verleden in hun ontwikkeling zijn geschetst. In dit verband moet echter verwezen worden naar het eerste deeltje over „De Taak” en „De Strijd” der arbeidersraden, waar deze de dragers der nieuwe cultuur, der nieuwe, wordende mensheid zijn. Deze strijd gaat nu beginnen. Hij heeft zich in z'n eerste kiemen aangekondigd in de telkens weer uitbrekende meer of minder zelfstandige klassebewegingen, die zich in ieder geval in West-Europa moeizaam aan de voogdij van vakverenigingen en partijen gaan ontwringen, om tot zelfstandig leven te komen.

Daarom bevelen we een ernstige bestudering van dit boek aan aan hen, die worstelen met de vraagstukken van de tegenwoordige tijd.

• UITGEVERIJ „DE VLAM”.

October 1946.

INHOUD

I DE TAAK

1 De arbeid	1
2 Recht en eigendom	8
3 Bedrijfsorganisatie	12
4 Maatschappelijke organisatie	16
5 Bedenkingen	22
6 Moeilijkheden	30
7 De radenorganisatie	35
8 De groei	42

II DE STRIJD

1 De vakbeweging	48
2 Direkte aktie	53
3 Bedrijfsbezetting	59
4 De politieke staking	62
5 De Russische revolutie	72
6 De bevrijdingsstrijd	78

III DE GEDACHTE

1 De ideologieën	95
2 De godsdienst	106
3 Het nationalisme	120
4 De democratie	132
5 Kommunisme en socialisme	142
6 Gedachte en daad	162

IV DE VIJAND

1 De West-Europese bourgeoisie	171
2 De Duitse bourgeoisie	181
3 Het Amerikaanse Kapitalisme	190
4 Het fascisme	203
5 Het nationaal-socialisme	213

V Naschrift DE OORLOG

1 Het Japanse imperialisme	244
2 De opkomst van China	250
3 De koloniën	259
4 Rusland en Europa	264
5 In de afgrond	271